

Nieuwsbrief

Solidariedade – december 2024

Goede vrienden,

In de Kerst-en Nieuwjaartijd slaagt onze consumptiemaatschappij erin de drang om te kopen bij de meeste, zo niet alle mensen sterk aan te wakkeren. Nog voordat de maand december begint, trekken winkels en commerciële advertenties met bijzondere aanbiedingen en kortingen potentiële kopers aan. Er is niemand die niet verleid wordt en niet graag een cadeau wil ontvangen dat anders is dan in voorgaande jaren. Het is een voortdurende zoektocht naar nieuwe dingen, althans voor degenen die over koopkracht beschikken.

Het is duidelijk dat mensen met minder middelen vaak zelf willen bezitten wat ze op sociale media en in commerciële advertenties zien. Het veroorzaakt afgunst en pijn als men niet over de goederen beschikt die de meer begoeden wel kunnen laten zien.

Er zijn verlangens die niet materieel van aard zijn, die niet naar het bezit van goederen verwijzen. Veel ervan hebben te maken met de sociale status, het succes, de macht en de invloed die iemand in de maatschappij heeft. Wij willen groot en belangrijk zijn en gerespecteerd worden door anderen.

Velen twijfelen eraan of er een andere weg naar geluk te vinden is dan door je eigen verlangens te bevredigen. Voor hen die geloven in het evangelie en de boodschap die Jesus brengt, openen zich echter perspectieven op persoonlijke en sociale vervulling die verder gaan dan de bevrediging van wereldse verlangens.

Het evangelie wekt andere verlangens in ons op. Het motiveert ons om de hoop levend te houden op een betere, eerlijkere wereld met minder discriminatie, geweld en oorlog. De hoop die uit het evangelische voorstel voortvloeit, is van meer broederschap, solidariteit, vrede en vriendschappelijk samenleven tussen mensen.

Met kerstmis vieren we de geboorte van de Prins van de Vrede. In deze sombere tijden van oorlogsgeweld mogen we blijven hopen dat er toch ooit eens vrede komt. Misschien kunnen we zelf al thuis en in onze omgeving vrede stichters zijn.

In deze nieuwsbrief vertel ik een beetje over mijn eigen werk dat ook een bijdrage wil zijn voor een meer rechtvaardige wereld waar iedereen gelukkig kan leven. Zowel in Acopamec, de wijk Vrede en Leven, het Sociale Centrum Dom Lucas en Conexão Vida probeer ik een pelgrim van Vrede te zijn, bringer van Goed Nieuws en hoop, vooral voor de meest kansarmen.

Alvast mijn beste wensen voor een vredevol en gezegend Nieuw jaar

Michel, December 2024

Met financiële steun kan u nog steeds terecht op bankrekeningnummer

BE69 1215 4812 7678 **BIC: CTBK BE BX** t.n.v. SOS-Brazilië – Michel Ramon, Jabbeke.

Giften vanaf 40 € zijn fiscaal aftrekbaar mits storting op bankrekeningnummer

IBAN: BE66 7380 3734 7143 **BIC: KREDBEBB** van Continenten vzw, Brugge, met vermelding van naam, voornaam en rijksregisternummer + bestemd voor **Projecten Acopamec, Brazilië**

Graag een seintje indien u de nieuwsbrieven niet langer wenst te ontvangen:

Email: jacobs.p@hotmail.com Paul Jacobs, Kastanjebosstraat 19, 8490 Jabbeke

Een poging tot staatsgreep

In Brazilië is er de laatste maanden veel te doen geweest rond een poging tot staatsgreep waarbij hoogstaande figuren uit het leger betrokken waren. De aanklacht tegen ongeveer 40 verdachten en de aanhouding van de vier-sterren generaal Braga Netto, een vorig minister en kandidaat vice-president van Bolsonaro, was daarin het meest markante gebeuren. Het is duidelijk geworden dat er al van vóór de verkiezingen van oktober 2023 een schema werd voorbereid om te verhinderen dat Lula terug president zou worden. Al tijdens de kiesperiode werden allerlei valse berichten verspreid over de onbetrouwbaarheid van de kiesurnen. Zo moest op voorhand de eventuele overwinning van Lula in twijfel getrokken worden.

Als duidelijk werd dat de huidige president toch zou winnen werden allerlei acties gepland om te beletten dat die zou aangesteld worden. Zo waren er onder meer een vrijdelde bomaanslag met een benzinetank dichtbij het vliegveld, een aanslag tegen het hoofdkantoor van de politie in Brasilia en als kroon op het werk een massale bestorming van het Congres, het presidentieel paleis en het Hooggerechtshof op 8 januari. Een behoorlijk grote groep van die bestormers was al weken gekampeerd voor één van de legerkazernes in de hoofdstad. Daarbij was het de bedoeling om de noodtoestand uit te roepen en de tussenkomst van het leger te rechtvaardigen.

Heel het complot stond onder de coördinatie en controle van Bolsonaro, die al het mogelijke heeft gedaan om de militaire leiding aan zijn kant te krijgen. De staatsgreep heeft niet kunnen doorgaan omdat alleen de commandant van de marine ermee instemde en hij niet kon rekenen op de andere commandanten van leger en luchtmacht. Er waren wel andere hogere militairen die wilden meewerken.

Toen alle acties zonder succes bleken, werd een moord gepland op de gekozen president Lula, zijn vice-president Geraldo Alckmin en de minister van het Hooggerechtshof Alexandro de Moraes.

Het is pas dank zij het nauwgezette en volgehouden onderzoek van de Federale Politie dat steeds meer details van het complot bekend geraakten en de ernst en omvang van de gebeurtenissen duidelijk werden. Alexandro de Moraes, tevens ook president van het Kiescollege heeft daarbij een cruciale rol gespeeld. Hij heeft zonder aarzelen alle middelen aangewend om de wettelijke orde te handhaven en een aantasting van de democratie te voorkomen. Hij heeft als minister van het Hooggerechthof, belast met het onderzoek van deze poging tot staatsgreep met veel volharding en een te bewonderen geduld en nauwkeurigheid alle details van het complot één voor één ontrafeld.

Bij dit alles is duidelijk geworden dat de democratie in Brazilië toch niet zo sterk staat als soms werd gedacht. Er zijn duidelijk nog veel anti-democratische krachten aanwezig, zeker in legerkringen en bij politici die heimwee hebben naar een militaire dictatuur met een autoritair en repressief bewind dat alle sociale vooruitgang tegenhoudt. Niet zo verwonderlijk dat belangrijke financiële steun voor de poging tot staatsgreep kwam van aanhangers van Bolsonaro uit de groep van ondernemers en grootgrondbezitters.

De huidige samenstelling van parlement en senaat, met nog een grote groep volgelingen van Bolsonaro, laat duidelijk merken dat ze er weinig in geïnteresseerd zijn om de grote sociale kloof tussen de meest rijken en de armste bevolkingslagen kleiner te maken. Ze doen er alles aan om de meer sociale politiek van Lula te boycotten en de concentratie van het kapitaal in een elitaire groep te verstevigen. Zo weinig mogelijk geld uitgeven aan bescherming van het milieu, mensenrechten, gezondheid en onderwijs voor iedereen. Een staatsgreep met het behoud van Bolsonaro als president zou hen daarbij heel goed zijn uitgekomen.

De onzichtbare oorlogen

In volle 21ste eeuw worden we nog steeds geconfronteerd met de verschrikkingen van oorlogen die het menselijk leed bloot leggen dat daarvan het gevolg is. De oorlog tussen Israël en Hamas/Gaza, met een bloedige balans, dodelijke slachtoffers, afgebroken levens, gedecimeerde families en vernietigde dorpen en steden. Barbarij wordt herhaald en gepropageerd en krijgt een centrale plaats op de agenda van de grote wereldmachten, die alleen met eigen belang bekommerd zijn en zich niet veel aantrekken van menselijk leed. De Russische invasie van Oekraïne met luchtbombardementen, het afvuren van raketten en dreigementen om kernwapens te gebruiken, drijft duizenden families uit hun huizen en blijft zonder oplossing. Oorlog maakt duidelijk hoeveel financiële en menselijke kosten dat met zich meebrengt. Het toont ook hoe haat kan aangewakkerd worden die het geschil tussen landen voedt, gemotiveerd door sociale, historische, economische, territoriale en religieuze kwesties of zelfs door de ongevoeligheid en de ambitie van de politieke leiders.

Naast deze gekende oorlogen die dagelijks gecommentarieerd worden in de sociale media, kennen we in Brazilië andere meer verdoken gehouden oorlogen. In dit gigantisch land vol rijkdommen, dat altijd de droom voedt om hoofdrolspeler te zijn in de wereld, wordt nog altijd onvoldoende kwaliteit van leven aangeboden aan een groot deel van de eigen bevolking.

Één van de vele oorlogen die door de politieke leiders verdoken wordt is het verkeersgeweld. Brazilië heeft het op één na slechtste verkeer ter wereld en veroorzaakt 47 000 doden per jaar, een aantal dat mogelijk nog groter is als we kijken naar de dood van gewonden, die nadien sterven en geen deel uitmaken van de officiële statistieken. De redenen zijn bekend: openbare wegen die aangelegd worden zonder veiligheidsnormen en vaak met slecht onderhoud, gebrek aan respect voor snelheidslimieten, bestuurders die rijden onder invloed van alcohol, slechte en onvoldoende controle, incompetente en corrupte verkeerspolitie.

Het aantal moorden is de tweede binnenlandse oorlog. In absolute aantallen was Brazilië het land met het hoogste aantal moorden in 2022, met in totaal 47 500 dodelijke slachtoffers. Het land verliest jaarlijks nog steeds een absurd aantal levens aan stedelijk geweld, vooral onder jongeren en zwarten. Het probleem is even ernstig in absolute aantallen: Brazilië is het vijfde land ter wereld met het hoogste aantal moorden per 100.000 inwoners. De situatie wordt verergerd door het lage percentage opheldering van dit soort criminaliteit, dat nog geen 10% van de gevallen bereikt.

Brazilië kent een ongekeerde toename van het aantal moorden op vrouwen. Het is een fenomeen, dat zelfs na de aanscherping van de wetgeving, met onder meer de wet Maria da Penha, die vrouwen meer rechten en bescherming biedt, blijkbaar verder aangroeit. De realiteit is hard en wreed: de frequentie van geweld tegen de vrouwelijke bevolking in Brazilië is 33,4% hoger dan het wereldwijde gemiddelde volgens de Wereldgezondheidsorganisatie. Zwarte vrouwen met een lage opleiding en gescheiden vrouwen met kinderen vormen de meerderheid in deze trieste statistiek. De daders zijn meestal de eigen partner of ex-echtgenoot. Het motief is heel vaak het niet aanvaarden van een scheiding.

Gegevens van de Atlas van Geweld 2023 onthullen 1.031.283 gevallen van agressie tegen kinderen en adolescenten. Uit het onderzoek blijkt dat elk uur 11 kinderen/adolescenten worden aangevallen in Brazilië. Ook opmerkelijk is het aantal vermoorde jongeren in de leeftijdsgroep tussen 15 en 29 jaar, nl. 326.532 jongeren. Uit de gegevens blijkt dat 77% van de slachtoffers van geweld zwart is.

Brazilië is ook de oorlog tegen de drugs aan het verliezen. Het land leeft, zonder een adequaat antwoord, met criminele groepen die actief zijn in alle staten van de Federatie. Er is in alle steden en dorpen tot zelfs in het binnenland een constante oorlog tussen de drugsbenden die concurreren om de verkooppunten en de wapenmarkt onder controle te krijgen. Het gaat om transacties die

miljarden reals bereiken. Elke groep wil zijn regels en wil opleggen, gebieden controleren en de lokale bevolking onderwerpen, heel vaak met dreiging van geweld en dood, zelfs bij volle daglicht. Rio de Janeiro is het sterkste voorbeeld van hoe een hele stad onder controle staat van de drugsbendes. Daarnaast heb je ook para-militaire groepen die al even corrupt zijn en de bevolking afpersen om hen zagezegd te verdedigen. De Staat lijkt er afwezig. De bevolking is verplicht te dansen naar de pijpen van de drugsdealers en milities en is vaak slachtoffer van schietpartijen waarbij zelfs onschuldige kinderen getroffen worden door “verdwaalde “ kogels.

Een vierde ook verloren oorlog heeft te maken met regionale en sociale ongelijkheid, met weinig perspectief op ingrijpende veranderingen. De Staat São Paulo, bijvoorbeeld, beslaat slechts 2,92% van de nationaal grondgebied, met huisvesting van 21,16% van de Braziliaanse bevolking. De Staat is verantwoordelijk voor 31,56% van het totale inkomen van het land. In vergelijking: 82,39% van het grondgebied behoort tot 19 staten en het Federaal District, met bijna de helft (45,71%) van de Braziliaanse bevolking. Het totale inkomen daar is slechts 29,77% van het Bruto Nationaal Product.

Regionale en sociale ongelijkheden zijn ook duidelijk te merken in een hoofdstad als Salvador. Er zijn bijvoorbeeld heel duidelijke contrasten tussen het stadscentrum, de rijkere wijken en de gemeenschappen in de periferie. Hier heb je gemeenschappen met precare en ongezonde infrastructuur, met veel moeilijkere toegang tot overheidsdiensten als vervoer, onderwijs, gezondheidszorg en huisvesting. Wandelen door de straten van de hoofdstad van Bahia is een toeristische attractie, maar het verbergt het lijden van een grote groep mensen dat nog vecht om te overleven.

Tekenen van hoop

Het Jubeljaar dat paus Franciscus heeft uitgeroepen voor de katholieke kerk in 2025 staat in het teken van de hoop. Het heeft als thema: “ Pelgrims van de Hoop”.

Het is in de moeilijke tijd waarin we leven, met de vele oorlogen en kletterend wapengeweld, sociale onrechtvaardigheid en onnoemelijk menselijk leed soms niet gemakkelijk om te blijven hopen op een betere toekomst met meer gerechtigheid, solidariteit en broederlijk samenleven onder de volkeren.

Wellicht kunnen we hier en daar toch een beetje teken zijn van hoop, met kleine stappen in de goede richting. Elke kleine druppel vult een beetje meer de oceaan van de hoop.

Hieronder enkele korte voorbeelden van wat mij hoop geeft:

1. De wijk Vrede en Leven

In de loop van het jaar werd een overeenkomst bereikt tussen de eigenaar van het terrein en de provinciale regering. Dit maakte het mogelijk om een plan op te maken voor een heel nieuwe woonwijk. De huidige bewoners zouden in de loop van volgend jaar hun barakken moeten verlaten en tijdelijk elders een onderkomen zoeken. Voor dit tijdelijk verblijf is evenwel nog geen duidelijke oplossing. Dit is nu wel één van mijn grootste bekommernissen. Welke garanties hebben de mensen dat ze wel degelijk naar hier zullen kunnen terugkomen?

Ondertussen blijven we de mensen daar regelmatig ondersteunen met voedselpakketen en gaan we er ook maandelijks voor in een eucharistieviering. We hebben er een tijdelijke tent kunnen opslaan die ons wat meer ruimte bood. Ze was wel niet bestand tegen zware regenval en harde wind. Daarmee zijn we moeten verhuizen naar een ondertussen opgetrokken barak die ook dienst doet als crèche.



Een bijzondere gebeurtenis in de wijk was het bezoek van onze **kardinaal Dom Sérgio**. Hij was heel erg onder de indruk van wat hij daar zag. Hij had niet kunnen vermoeden dat zo'n situatie nog bestond in Salvador. Hij heeft er nog weken lang van gesproken en gezegd dat hij deze bevolking waar mogelijk ook zou ondersteunen.





Bezoek van onze **kardinaal Dom Sérgio** aan de krotten wijk. (*Michel Rechts*)

2. Het opleiding en vorming centrum DOM LUCAS.

Wij blijven in dit Centrum verder werken met verschillende cursussen als administratief medewerker; onderhoud van gebouwen, bejaardenverzorgster, Engels, computer en telemarketing .



Dit jaar bereikten we in totaal 1400 leerlingen tussen 12 en 22 jaar.

De trekpleister blijft nog steeds **de groep van de rijpere leeftijd**. Het zijn meer dan 200 vrouwen tussen de 60 en de 80 jaar. Ze komen tweemaal per week samen voor hun dansoefeningen. Op het einde van het semester is er telkens een gala-optreden. Zij geven ons een voorbeeld van doorzettingsvermogen en enthousiasme.



In de loop van het jaar hebben we in het Centrum **zonnepanelen** kunnen installeren wat een **gevoelige daling van de electriciteitsfactuur** heeft betekend alsook een bijdrage tot de bescherming van het leefmilieu.

3. Acopamec

In **Acopamec** hebben we zoals in vorige jaren de verschillende werkzaamheden kunnen verder zetten in de diverse sectoren als crèche, gezinsvervangende tehuizen, beroepsopleiding en artistieke activiteiten.

De laatste tijd krijgen we voor de gezinsvervangende tehuizen steeds meer jonge kinderen binnen. We vingen onlangs 5 kinderen op van éénzelfde alcoholverslaafde moeder. Voor deze en andere kleinere kinderen hebben we een nieuw huis kunnen openen in Calabetão.



Dankzij de steun van een Zwitserse weldoener en verschillende kleinere giften, onder meer ook van het gemeentebestuur van Jabbeke, hebben we de installatie voor de opvang van het regenwater voor het grootste deel kunnen beëindigen. Door de vele regenval in Salvador in de laatste maand hebben we daar onmiddellijk gebruik kunnen van maken. Hieronder een beeld van de reeds 4 in gebruik genomen regenwatertanks.



De samenwerking met Neojiba, die vorig jaar was begonnen, is verder uitgebreid. Nu is er ook een instrumenteel deel. Het is ontroerend om te zien en te horen hoe heel jonge kinderen al zeer vlug een muziekinstrument kunnen bespelen. Samen met het kinder- en jeugdkoor hebben ze zelfs al enkele stemmige opvoeringen gegeven in ons theater.





In de loop der jaren was er zware schade aangericht aan de structuur van het dak van onze bakkerij. We hebben dit hoogdringend moeten herstellen. Dit heeft niet belet om terug lekkere broodjes te kunnen bakken. In de eindejaarsperiode werden er ook speciale kerstbroden, de Italiaanse panettone, gemaakt. De opvoedsters in de gezinsvervangende tehuizen kregen een brood mee naar huis.





Vanaf het begin heeft **Acopamec** altijd veel aandacht gehad voor de families van onze kinderen en adolescenten. Dit jaar hebben we een speciaal vormingsprogramma uitgewerkt voor de vrouwen die langs het ophalen en doorverkopen van recyclagemateriaal proberen aan wat extra inkomsten te geraken om een minimum aan voedsel te kunnen kopen. Het is heel verheugend te kunnen vaststellen hoe deze groep vrouwen op korte tijd veel sterker is geworden in het bewustzijn van de eigen waardigheid en het vermogen om op te komen voor een meer waardig bestaan met respect voor hun elementaire rechten.



4. Het programma **Conexão Vida** (*Verbonden leven*)

Binnen Conexao Vida , de werknaam van het adoptieproject Agata Smeralda met zetel in Firenze in Italië, ben ik nog steeds de hoofdverantwoordelijke. Samen met een pedagogische ploeg en een eigen administratieteam, draag ik bij aan het ondersteunen van een netwerk van instellingen, crèches en schooltjes , waarin kinderen, adolescenten en jongeren in het adoptieproject zijn opgenomen.

In deze zin ontwikkelt Conexão Vida educatieve acties waarbij kinderen, adolescenten en jongeren betrokken zijn. Er is niet alleen begeleiding voor hen. Het is ook noodzakelijk oriëntatie te bieden aan de verantwoordelijken van de verschillende instellingen, de opvoeders, de families en allen die betrokken zijn in het opvoedingsproces.

In de eerste plaats staat altijd het welzijn van kinderen, adolescenten en jongeren voorop, zodat zij betere levenskansen en groeimogelijkheden krijgen. Zij moeten kennis ontwikkelen, maar ook leren dialogeren en vreedevol samenleven met elkaar. Ze moeten voorbereid worden om zelf protagonisten te zijn van een betere wereld. Daarenboven is het belangrijk tussen de verschillende groepen een hecht netwerk uit te bouwen dat hen in staat stelt ook samen op te komen voor meer menselijke waardigheid en respect voor de meest kwetsbare groepen. Kortom, er wordt gezocht naar een kritische houding in de sociaal politieke situatie waarin gewerkt wordt.

Af en toe bezoek ik één of meer van onze partners om ter plaatse te kunnen vaststellen hoe de opvang en het werk met kinderen, adolescenten en jongeren verloopt. Het is meestal de kans om de plaatselijke verantwoordelijken te bemoedigen en wat extra inspanningen van de kinderen te waarderen. Zij brengen meestal een aangeleerde dans of een stukje muziek om ons te ontvangen en zijn dan heel blij als ze zo hun talenten kunnen tonen.



Soms kan ik ook het werk met de moeders van de kinderen bewonderen, zoals in een naaicursus en zelfs terugdenken aan de tijd dat ik zelf taarten kon maken.

